

10

Księga Rut: Krewny–Odkupiciel daje odpoczynek

Krótką historią Rut jest jedną z najpiękniejszych historii miłosnych w Biblii. Boaz, typ Chrystusa Odkupiciela, zabiega o względy i poślubia Rut, typ Chrystusowego Kościoła. Wydarzenia miały miejsce „w czasach, gdy rządili sędziowie” (1,1). W rozdziale 9 zostało pokazane, że okres w którym panowali sędziowie, rozciągający się od około 1375 do 1050 r. przed Chr. składał się głównie z odstępstwa od wiary, niepokoju, wojen i sądów. Były jednak przejściowe okresy wybawienia od wrogów i pokoju. Księga Rut odnosi się do historii ze spokojniejszych lat tego okresu, przypominając nam, że nie wszystko w tych latach było takie mroczne.

Historia pobożnej rodziny z Betlejem odkrywa coś o tajemniczych i cudownych sposobach działania nieskończonej Bożej łaski w wypełnianiu Jego Bożych celów poprzez wierzącą resztkę. G. T. Mantley komentuje to w następujący sposób:

Brak jakichkolwiek odniesień do „tarczy, miecza i bitwy”, atmosfera pobożności, która przewija się przez całą historię, wszechobecne poczucie Bożej opatrności i umiejscowienie w tym cichym zakątku Judei, wszystko to przypomina nam, że historia ta pochodzi z samego serca hebrajskiej świadomości *Bożego przeznaczenia*, które później miało się spełnić w tak chwalebny sposób.¹

Główny cel księgi można znaleźć w tabeli genealogicznej na końcu (4,17-22): „Obed zaś zrodził Isajego, a Isaj zrodził Dawida”. G. Campbell Morgan komentuje to w następujący sposób: „Ostatnie słowa księgi ujawniają Boży zamysł dla historii wybranego narodu. Dzięki niemu królewska linia została

1 G. T. Mantley, red., *The New Bible Handbook*, s. 166.

zapoczątkowana w samym środku niedowiarstwa, poprzez wierne dusze”.² Bóg miał wkrótce pozwolić Izraelowi na posiadanie króla, i w związku z tym, poprzez przygotowania, księga Rut wprowadza linię królewską, z Boazem i Rut, jako przodkami króla Dawida, poprzez którego przyszedł Zbawiciel – Król.

I. PRZYGOTOWANIE DO STUDIOWANIA

1. Przeczytaj Mt 1,1-17. Zwróć szczególną uwagę na imiona podane w wersetach 3-6. Porównaj je z wymienionymi w Rt 4,18-22. Jakie imię zaczyna genealogię Jezusa w Ewangelii Mateusza?³ Jak sądzisz, czym jest to spowodowane, w świetle tego, że Ewangelia Mateusza została napisana z myślą o Żydach, jako głównych odbiorcach?

2. Skonsultuj się z zewnętrznymi źródłami jeśli chodzi o typologię.⁴ Ustal cel starotestamentowych typów oraz to, jak je interpretować.

3. Odnieś się do Wykresu 34. Zwróć na nim uwagę na sugerowaną datę ślubu Boaza i Rut.

4. Zlokalizuj na mapie region Moab i miasto Betlejem. Jest to tłem geograficznym Księgi Rut.

II. TŁO

A. TYTUŁ

Księga została nazwana po jej bohaterce, Rut. Imię Rut może być moabi-cką modyfikacją hebrajskiego *reeiut*, oznaczającego „przyjaźń”, „związek przyjaźni”.

B. DATA I AUTOR

Autor nie jest znany. Księga mogła zostać napisana w czasie panowania króla Dawida (1011-971 r. przed Chr.). Nie mogła zostać napisana wcześniej, ponieważ imię Dawida pojawia się w 4,17.22. Mogła zostać napisana przed panowaniem króla Salomona, następcy Dawida, ponieważ imię Salomona nie jest wymienione w genealogii z 4,18-22. Jest bardzo prawdopodobne, że autor był współczesny Dawidowi.

C. MIEJSCE W KANONIE

Księga Rut następuje w kanonie po Księdze Sędziów i została tam umieszczona, aby pasować do układu chronologicznego. W hebrajskiej Biblii pojawia się w trzeciej części („Pisma”) trzyczęściowego kanonu, w grupie pięciu ksiąg

2 G. Campbell Morgan, *The Analyzed Bible*, s. 83.

3 Lista genealogii z Ewangelii Mateusza jest tylko częściowa, ale dobrze pokazuje powiązania związane z dziedzictwem.

4 Na przykład Bernard Ramm, *Protestant Biblical Interpretation*, ss. 196-219.

Megillot (Pieśń nad Pieśniami, Księga Rut, Treny, Księga Kaznodziei Salomona, Księga Estery). Jak wspomniano we wcześniejszych rozdziałach, księgi te są czytane przez Żydów w czasie corocznych uroczystości i świąt żydowskiego kalendarza. Pole ze zbiorami będące tłem Księgi Rut powoduje, że jest to odpowiednia księga na święto zbiorów (Zielonych Świąt).

III. PRZEGLĄD

1. Przeczytaj najpierw cztery rozdziały za jednym razem. Jeśli jest to możliwe, przeczytaj głośno. Zapoznanie się z tekstem jest podstawową zasadą studiowania Biblii. Podczas czytania, trzymaj w ręce długopis albo ołówek, żebyś mógł w międzyczasie robić notatki w swojej Biblii.

2. Przyporządkuj rozdziałom tytuły i zapisz je na kartce.

3. Zwróć uwagę w historii na następujące tematy: ludzie, miejsca, akcje, rzeczy.

4. Zwróć uwagę na wszystkie występujące w księdze pytania. Zwróć też uwagę na często pojawiające się odniesienia do „Boga” oraz „Pana”.

5. Przestuduj Wykres 37. Porównaj jego schematy z obserwacjami, które już poczyniłeś w tekście biblijnym.

6. Dotychczas koncentrowałeś się na zawartych w narracji faktach. Jest to podstawa pozwalająca na przejście do interpretacji i zastosowania. Na koniec swojego studium powinieneś skoncentrować się na mesjańskim charakterze księgi.

IV. GŁÓWNE CELE

Cztery główne cele księgi zostały wymienione poniżej.

1. *Genealogia*. Księga przedstawia kilku z przodków Dawida, królewską linię Chrystusa Mesjasza. W linii tej wyróżniają się osoby nie pochodzące z narodu izraelskiego (Moabitka Rut).

2. *Typologia*. Krewny-odkupiciel (Boaz), to wyróżniający się typ mesjański. Rut, w związku z tym, jest typem kościoła, oblubienicy Chrystusa. Niektórzy bibliści uważają, że Noemi jest typem Izraela.⁵ Można w tej księdze zobaczyć również inne typy.

3. *Teologia*. U podstaw całej księgi leży objawienie charakteru i sposobu działania Boga: Jego opatrności, suwerenności, łaski, świętości i zaproszenia przez Niego wszystkich narodów do zbawienia.

4. *Historia*. Jak zauważono wcześniej, księga opisuje kilka osobistych doświadczeń rodziny z Betlejem podczas okresu panowania sędziów.

5 Zobacz opis tej interpretacji [w:] Merrill F. Unger, *Unger's Bible Handbook*, ss. 181-185.

V. GŁÓWNE TEMATY

A. GŁÓWNE POSTACIE

Główne postacie tej historii, to:

Noemi („słodycz”⁶) – Żydówka z Betlejem, żona Elimelecha i matka dwóch synów, Machlona i Kiliona.

Orpa („szyja”) – żona i wdowa po Kilionie.

Rut („przyjaźń”) – wdowa po Machlonie, która później poślubiła Boaza.

Boaz („w nim jest siła”) – bogaty betlejemczyk, daleki kuzyn Machlona, który poślubił Rut.

B. KREWNY-ODKUPICIEL

Dwa kluczowe słowa historii, to „krewny” i „odkupiciel,” co dało Boazowi klasyczny tytuł, „krewny-odkupiciel”.

Krewny. To słowo (hebr. *gô-ēl*) pojawia się trzynaście razy w tekście Księgi Rut. Oznacza ono „ten, który odkupia,” i w tle Księgi Rut odnosi się do mężczyzny, krewnego osoby zmarłej, który miał prawo i obowiązek odkupić ziemię, jeśli została sprzedana innej rodzinie i dzięki temu ochronić oddzielenie ziemi i wyginięcie rodziny. Jeśli najbliższy krewny nie mógł spełnić tego obowiązku, możliwość tę miał następny krewny. Sekwencja historii została opisana poniżej:

1. Kiedy Noemi wróciła z Moabu, sprzedała własność swojego zmarłego męża, prawdopodobnie z powodu biedy. A. Macdonald pisze: „Albo Elimelech sprzedał swoją ziemię przed wyruszeniem do Moabu i w międzyczasie był rok jubileuszowy, w związku z czym ziemia wróciła do Noemi – zob. 3 M 25,8nn – albo ziemia przez ostatnie dziesięć lat znajdowała się pod opieką przyjacielea”.⁷

2. Było to konieczne, by *gô-ēl* odkupił ziemię, żeby utrzymać ją w rodzinie. Poprzez jej odkupienie, jednakże, „*gô-ēl* nie stawał się właścicielem ziemi, ale zarządzałby nią w imieniu swojego syna, którego miałyby z Rut i który odziedziczyłby imię i spadek po Machlonie (jej pierwszym mężu)”.⁸ Trzeba tu zauważyć, że to Noemi miała pierwszeństwo do *gô-ēl*, ale *zrzekała się go na rzecz Rut*.

3. Jak się okazało, najbliższy krewny chciał ziemię (4,4b), ale nie Rut, więc nie zyskałby na transakcji. Boaz chciał Rut, a nie ziemię i miał pieniądze na zawarcie transakcji. (Przeczytaj poniższe odniesienia do krewnego i jego prawa do odkupienia: 3 M 25,25-31.47-55; 5 M 25,5-10; Jb 19,25).

6 Jest to dosłowne znaczenie imienia hebrajskiego.

7 A. Macdonald, „Ruth” [w:] *The New Bible Commentary*, s. 261.

8 Charles F. Pfeiffer i Everett Harrison, red., *The Wycliffe Bible Commentary*, s. 271.

Odkupiciel. W świetle powyższego opisu, można zobaczyć, dlaczego Boaz został nazwany krewnym-odkupicielem. Te dwa słowa są w swoim znaczeniu synonimami, ale słowo *odkupiciel* zostało dodane, ponieważ polskie słowo „krewny” sugeruje tylko związek rodzinny. Zwróć uwagę na siedmiokrotne wystąpienie słowa „odkupić” w rozdziale 4. Jest to tłumaczenie tego samego hebrajskiego słowa, co *gô-ēl*.

C. TYP MESJAŃSKI

Ponieważ teraz mamy Nowy Testament z antytypami (antytyp, to spełnienie typu), nie jest zwykle zbyt trudne, by zidentyfikować typy, którymi są różne osoby, rzeczy i zdarzenia z historii starotestamentowej. (Uwaga: W studium typów trzeba uważać, by najpierw określać antytyp, a dopiero później typ; oraz unikać określania typów na siłę tylko ze względu na typologię).

W Księdze Rut istnieje bogata typologia. Główne grupy zostały opisane poniżej.

1. *Rut, reprezentująca kościół, ciało składające się z wierzących*. Podążaj za tym tematem poczynając od złej sytuacji Rut z rozdziału 1, do jej zbawienia w ostatnich rozdziałach. G. Campbell Morgan sugeruje następujący schemat: wybór wiary (1-2); ryzyko (3); nagroda wiary (4).⁹

2. *Boaz, reprezentujący Chrystusa, Krewnego-Odkupiciela*. Gleason L. Archer mówi, że: „mała Księga Rut, jest jedną z najbardziej kształcących w Starym Testamencie, jeśli chodzi o pośrednictwo Pana Jezusa”.¹⁰ Wymienia niektóre z kwalifikacji i funkcji *gô-ēl*:

- a) Muszą być zachowane więzy krwi.
- b) Musi mieć pieniądze, by odkupić straconą własność.
- c) Musi chcieć odkupić straconą własność.
- d) Musi chcieć poślubić żonę zmarłego krewnego.

Przestuduj głębiej ten temat, zwracając uwagę na to, jak Chrystus jako Krewny-Odkupiciel wierzących spełnia te kwalifikacje.

D. GENEALOGIA MESJASZA

Ostatnie wersety (4,17-22) Księgi Rut mają duże znaczenie, ponieważ, jak powiedział Leon Morris: „Genealogia to świetna metoda pokazywania nam ciągłości Bożego celu poprzez wieki”.¹¹ Jeśli chodzi o unikalność tej konkretnej genealogii, A. Macdonald komentuje to tak:

Czytelnik jest tu zmuszony do zmierzenia się z kluczową sprawą stojącą za tą historią, a dokładnie genealogią Mesjasza, ponieważ każdy

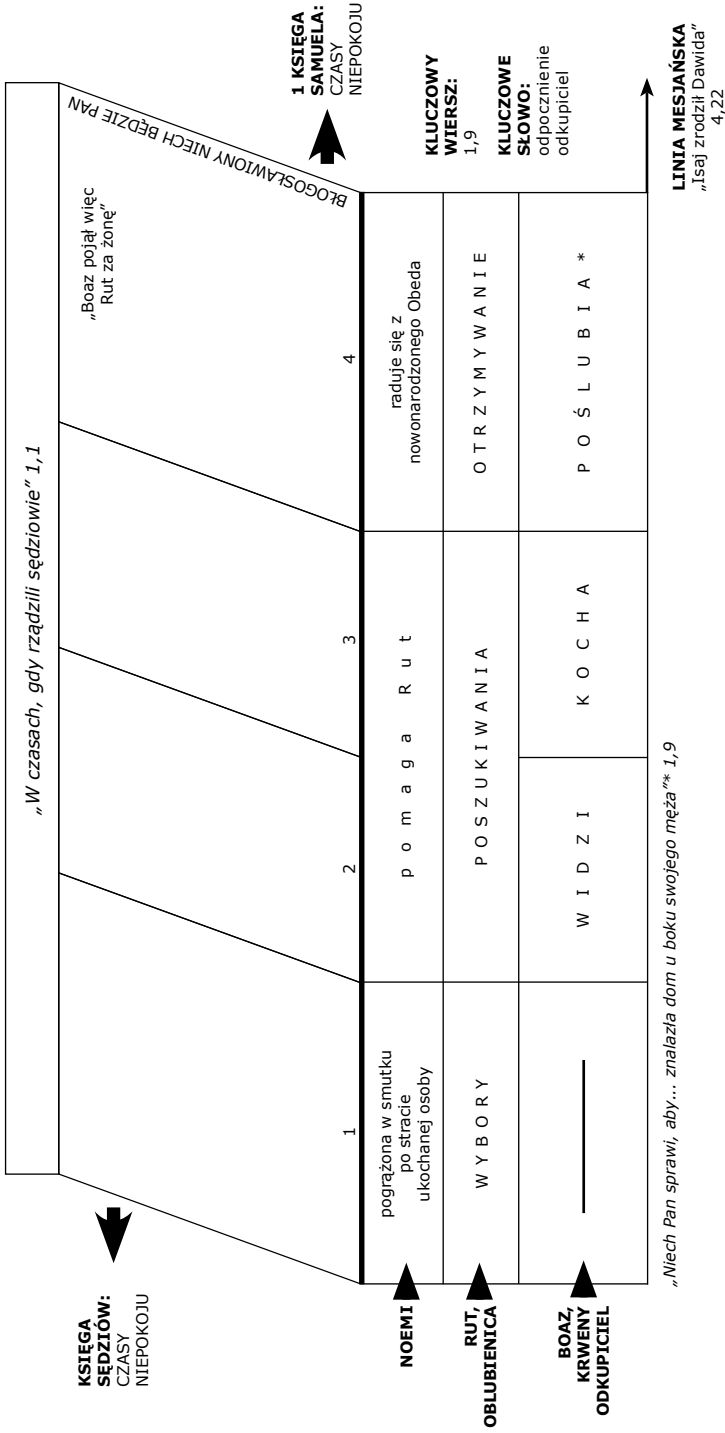
9 G. C. Morgan, *op. cit.*, s. 78.

10 Gleason L. Archer, *A Survey of Old Testament Introduction*, s. 269.

11 Leon Morris, *Judges and Ruth*, s. 318.

WYKRES 37

KSIĘGA RUT
KREWNY-ODKUPICIEL DAJE ODPOCZYNEK

Izraelita wiedział, że Mesjasz będzie pochodził od Dawida. Rut Moabitka nie jest już odważną obcą, która przybyła do Betlejem, ale kobietą, której wielka miłość do Noemi i przywiązanie do Boga Noemi umiejscowiło ją w bezpośredniej linii Mesjasza.¹²

VI. KLUCZOWE SŁOWA I WERSETY

Trzy kluczowe słowa Księgi Rut, to: „odpoczynek”, „odkupić” oraz „krewny”. Przeczytaj 1,9 i 4,14, które są sugerowanymi kluczowymi wersetami.

VII. ZASTOSOWANIA

Zrób listę duchowych lekcji nauczanych w Księdze Rut. Zawrzyj w niej nauczanie na temat Boga (np. jako Świętego, Sędziego, Uwielbianego, łaskawego Pana, Nagradzającego); charakterystyki człowieka; wiary i zbawienia.

VIII. DO DALSZEGO STUDIOWANIA

Przestudiuj dokładnie typy widoczne w Księdze Rut.

¹² A. Macdonald, *op. cit.*, s. 261